

Jakob Granit
Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 Göteborg

De senaste tio åren har vi fått allt fler larm om miljötillståndet i Östersjön och ett utarmat fiske. Länsstyrelserna i Skåne, Blekinge och Kalmar län arbetar tillsammans med våra kustkommuner för ett levande hav, med välmående fiskbestånd och ett hållbart fiske i våra kustsamhällen. Samhällsnyttan av ett bibehållet levande kustfiske kan inte underskattas och inom ramen för Agenda 2030 har vi tydliga åtaganden vad gäller att slå vakt om levande hav och kustfiske. Utmaningarna är många, då beståndet av torsk och ål inte medger fiske och laxfisket har stoppats i Östersjön. Därför krävs ett starkt fokus på åtgärder som kan bidra till att vända utvecklingen för havsmiljön, för fiskbestånden och det kustnära fisket.

Vi har utifrån detta läge tagit del av HaVs uppföljning av det storskaliga pelagiska fisket och uppgifter i medier kring uppföljningen, som visar att detta foderfiske i stor utsträckning felredovisar skarpsill som sill. Vi är införstådda med svårigheten att kontrollera landningar på över tusen ton, men anser att fiskeföretagen har en skyldighet att se till att deras fångster redovisas korrekt och att landningarna kan kontrolleras. Detta har sedan lång tid varit en självklarhet för den övriga delen av fiskeflottan där sanktioner döms ut om brister upptäcks i loggböckerna. Det storskaliga fisket, som har en större effekt på Östersjöns ekosystem, bör rimligen ha ännu högre krav på sig.

Vår oro gäller främst att felrapporteringen kan leda till att alltför höga nivåer sätts på sillkvoterna, vilket äventyrar en hållbar förvaltning av fiskbestånden. Att den storskaliga pelagiska fiskeflottan inte kan finna tillräckligt med sill för att fylla kvoten är en varningssignal. Yrkesfiskarna vid sydkusten har framfört att förekomsten av sill minskat markant i södra Östersjön. Ett för högt fisketryck på sill riskerar att skada Östersjöns ekosystem och vi vill föra fram några farhågor:

- Ett storskaligt fiske i anslutning till sillens lekplatser riskerar att slå ut lokala bestånd och det kustfiske som är beroende av denna sill.
- Sillen är en viktig reglerande art och en byggsten i Östersjöns ekosystem. Den är också stapelföda för torsken. I försök där mager torsk matats med sill har torsken snabbt ökat i vikt. Det är oklart om torsken kan växa ordentligt om skarpsill är huvudsaklig föda.

Länsstyrelsen
Skåne

Länsstyrelsen
Blekinge

Länsstyrelsen
Kalmar län

- Det finns antydningar om att skarpsillens innehåll av tiaminas kan skapa tiaminbrist hos predatorer, något som har noterats hos lax och minkar vars föda till stor del består av skarpsill.
- Sillen konsumerar spigg när den uppnår en viss storlek, vilket har en begränsande effekt på spiggbestånden. Misstankar finns att den kraftiga ökningen av storspigg i Östersjön har samband med nedgångarna i kustfiskbestånden på Östersjökusten.

Situationen är allvarlig: våra fiskbestånd och vårt fiske riskerar att slås ut och det finns uppenbara tecken på en obalans i Östersjön. Vi anser att HaV behöver vidta åtgärder för att snarast möjligt komma till rätta med missförhållandena inom det storskaliga fisket.

Länsstyrelserna i Skåne, Blekinge och Kalmar län föreslår att:

1. Det svenska storskaliga foderfisket begränsas geografiskt av försiktighetsskäl och tillåts inte i det område i Östersjön där torskfiske är förbjudet. Det flyttas också ut från kusten för att skydda lekansamlingar av sill. Sverige bör inom EU-samarbetet verka för att samma begränsningar införs för övriga länders fiskare.
2. Att HaV agerar gentemot fartygsägarna så att dessa medverkar till att korrekta kontroller kan genomföras.

Med vänlig hälsning

Anneli Hulthén, landshövding i Skåne län

Sten Nordin, landshövding i Blekinge län

Thomas Carlzon, landshövding i Kalmar län